

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 sierpnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie: Sędzia Sądu Okręgowego Ryszard Małecki

po rozpoznaniu w dniu 5 sierpnia 2021 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa R. K.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań- Grunwald i Jeżyce w Poznaniu

z dnia 13 października 2020 r.

sygn. akt IX C 2008/20

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 120 zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Ryszard Małecki

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 6 kwietnia 2020 r., złożonym w dniu 20 kwietnia 2020 r., powódka - R. K., reprezentowana przez fachowego pełnomocnika procesowego, wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego - (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. kwoty 1.848,69 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 24 grudnia 2019 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego, według norm przepisanych z uwzględnieniem kwoty 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty kosztów na podstawie art. 98 §1^k.p.c..

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że w dniu 20 listopada 2019 r. miało miejsce zdarzenie drogowe, w wyniku którego uszkodzeniu uległ pojazd marki S. (...) o nr rej. (...), stanowiący własność P. T. (1) i A. T.. Uszkodzony pojazd został odholowany do zakładu naprawczego powódki, a poszkodowanym zostało wydane auto zastępcze marki T. (...), z którego poszkodowany korzystał w okresie od dnia 21 listopada 2019 r. do dnia 11 grudnia 2019 r.. Powódka wyjaśniła, iż w dniu 21 listopada 2019 r. poszkodowany zawarł z powódką umowę cesji wierzytelności. Sprawca zdarzenia legitymował się polisą ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartą z pozwaną. Strona powodowa wskazała, że domaga się kwoty 1571,94 zł tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego, kwoty 215,25 zł tytułem zwrotu kosztów parkowania pojazdu i kwoty 61,50 zł z tytułu kosztów obsługi poza godzinami biura. (k. 4-7).

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 25 czerwca 2020 r., sygn. akt IX Nc 1558/20, referendarz sądowy tutejszego Sądu uwzględnił roszczenie w całości i rozstrzygnął o kosztach procesu (k. 34).

W ustawowym terminie pozwany, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł do tutejszego Sądu skutecznie **sprzeciw** od ww. nakazu zapłaty, zaskarżając nakaz w całości i wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na swoją rzecz od powódki zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany przyznał, że ponosi odpowiedzialność za zdarzenie z dnia 20 listopada 2019 r., a także, iż ramach likwidacji szkody wypłacił z tytułu najmu pojazdu zastępczego kwotę 1872,06 zł. Pozwany wskazał również, iż uznaje za zasadny okres najmu pojazdu zastępczego w wymiarze 20 dni dokonując jednocześnie weryfikacji stawki do kwoty 69,00 zł netto za dobę z uwagi na okoliczność, iż przedstawiono poszkodowanemu ofertę najmu pojazdu zastępczego za pośrednictwem ubezpieczyciela. Pozwany uznał także za zasadny czas parkowania pojazdu przez 20 dni przy oferowanej przez powódkę stawce, jednocześnie nie uznając 5 dni parkowania oraz odmówił zwrotu refundacji kosztów obsługi poza godzinami pracy biura wskazując, że nie pozostają one w normalnym związku przyczynowym ze szkoda. Pozwany zaprzeczył, aby wynajęcie pojazdu od powódki było celowe i ekonomicznie uzasadnione oraz, że zasadne było parkowanie pojazdu, bowiem poszkodowany po szkodzie zdecydował się na naprawę pojazdu. Pozwany zakwestionował również legitymację czynną powoda (k. 39-43)

W dalszym toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska i nie doszły do porozumienia.

Wyrokiem z dnia 28 października 2020 r. w sprawie sygn. IX C 2008/20 Sąd Rejonowy Poznań- Grunwald i Jeżyce w Poznaniu w pkt. 1zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 389,91 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 24 stycznia 2020 r. do dnia zapłaty; oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt. 2); koszty procesu stosunkowo rozdzielił i z tego tytułu zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 490 zł (pkt. 3).

Podstawą wyżej wskazanego rozstrzygnięcia były następujące ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego:

W dniu 20 listopada 2019 r. ok. godz. 22.20 miało miejsce zdarzenie drogowe, w wyniku którego uległ uszkodzeniu pojazd marki S. (...) nr rej. (...) należący do P. T. (1) i A. T. w sposób uniemożliwiający jego dalsze używanie.

Sprawca zdarzenia w chwili zdarzenia posiadał ważne obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych wynikające z umowy ubezpieczenia zawartej z pozwanym towarzystwem ubezpieczeń.

W dniu zdarzenia w godzinach nocnych (ok. 24.00) uszkodzony pojazd poszkodowanych został odholowany do zakładu naprawczego powódki, gdzie poszkodowany P. T. (1) otrzymał auto zastępcze. Wydania auta zastępczego dokonał kierowca lawety holującej uszkodzony pojazd poszkodowanych poprzez wydanie kluczyków do tego pojazdu. W tym dniu nie były podejmowane żadne dalsze czynności związane z wydaniem pojazdu zastępczego ponieważ biuro powódki było w tym czasie zamknięte. Nikt więcej nie pojawił się w tym czasie z firmy powódki.

W dniu 21 listopada 2019 r. poszkodowany zgłosił szkodę pozwanemu, który zarejestrował ją pod numerem (...). W tym też dniu zostały dokonane wszelkie formalności związane z wynajmem pojazdu zastępczego.

W dniu 21 listopada 2019 r. poszkodowany P. T. (1) udzielił przedstawicielom powódki wymienionym z imienia i nazwiska pisemnego pełnomocnictwa do załatwiania wszelkich formalności oraz do otrzymywania informacji dotyczących szkody przedmiotowego pojazdu, jak również do odbioru odszkodowania.

Poszkodowany upoważnił również pisemnie pozwanego do wypłaty na rzecz powódki należności za holowanie, auto zastępczego, oględziny pojazdu oraz opłaty parkingowej i innych kosztów akceptowanych przez ubezpieczyciela.

W dniu 21 listopada 2019 r. powódka i P. T. (1) zawarli pisemną umowę najmu pojazdu zastępczego marki T. (...) o nr rej. (...) na okres od 21 listopada 2019 r. do dnia zlikwidowania szkody. Stawka dobową najmu została określona na kwotę 140 zł netto.

Pojazd zastępczy był poszkodowanemu P. T. (1) niezbędny do pracy, dojazdów do rodziny, lekarza i na zakupy, przy czym poszkodowany nie posiadał żadnego innego auta, z którego mógłby korzystać.

W dniu 21 listopada 2019 r. poszkodowany P. T. (1) zawarł z powódką pisemną umowę cesji wierzytelności, której przedmiotem było roszczenie o wypłatę odszkodowania z tytułu szkody w przedmiotowym pojeździe z dnia 20 listopada 2019 r., w szczególności wierzytelność obejmowała wszelkie roszczenia z tytułu kosztów holowania i parkowania uszkodzonego pojazdu oraz kosztów najmu pojazdu zastępczego.

O przelewie wierzytelności poszkodowani powiadomili pisemnie pozwanego.

W dniu 25 listopada 2019 r. pozwany skierował do powódki wiadomość mailową, w której poinformował o możliwości zorganizowania nieodpłatnego wynajmu pojazdu zastępczego bez kosztów podstawienia i odbioru, bez kaucji na niezbędny czas naprawy uszkodzonego pojazdu. Pozwany wskazał również, że auto zostanie dostarczone do wskazanego miejsca najpóźniej następnego dnia po zgłoszeniu takiej informacji na infolinii wskazując numer tej infolinii.

Jednocześnie pozwany poinformował, iż korzystanie z oferty spoza sieci wypożyczalni współpracujących z pozwanym wiąże się z ryzykiem weryfikacji stawki za najem pojazdu zastępczego do stawek w przedstawionej ofercie. Pozwany wskazał, że stawka najmu dla pojazdu z tego samego segmentu wynosi 69 zł netto. Powyższe informacje znalazły się również w formularzu kontaktowym na stronie axa.pl w dniu 22 listopada 2019 r..

Nadto, pismem z dnia 25 listopada 2019 r. adresowanym do poszkodowanego P. T. (1) pozwany potwierdził przyjęcie zgłoszenia szkody oraz poinformował o możliwości i zasadach zorganizowania bezpłatnego wynajmu pojazdu zastępczego na czas naprawy auta wskazując stawki przyjmowane w tym zakresie stanowiące górną granicę rozliczeń z tego tytułu na wypadek wynajęcia pojazdu zastępczego we własnym zakresie.

Pozwany ubezpieczyciel zawarł w dniu 14 sierpnia 2018 r. umowę o współpracy w zakresie najmu pojazdów zastępczych, przedmiotem umowy było świadczenie usług najmu pojazdów zastępczych na rzecz posiadaczy pojazdów mechanicznych poszkodowanych przez osoby objęte umowami ubezpieczenia zawartymi z pozwanym.

W dniu 29 listopada 2019 r. pozwany skierował do powódki wiadomość mailową, w której poinformował, że decyzji o wypłacie odszkodowania pozwany jeszcze nie podjął, jednakże wskazał, iż przewidywany koszt naprawy samochodu przekroczy jego wartość rynkową z dnia powstania zdarzenia i na[prawa została uznana za nieopłacalną. Pozwany wskazał także, iż szacowana wysokość szkody to 11.100 zł brutto.

Decyzją z dnia 6 grudnia 2019 r. pozwany poinformował poszkodowanego, że w związku ze szkodą z dnia 20 listopada 2019 r. przyznał mu odszkodowanie za szkodę w pojeździe w wysokości 11.100 zł brutto, przy czym szkoda została rozliczona jako szkoda całkowita.

W dniu 9 stycznia 2020 r. powódka wystawiła fakturę VAT nr (...) na łączną kwotę brutto 5073,75 zł. Z opisu faktury wynika, iż obejmuje ona:

- holowanie powypadkowe pojazdu poszkodowanych z miejsca kolizji do serwisu powódki w kwocie brutto 492 zł (netto 400 zł),
- wynajem pojazdu zastępczego marki T. (...) za okres od dnia 21 listopada 2019 r. do 11 grudnia 2019 r. w kwocie brutto 3450 zł (netto 2800 zł),

- opłatę parkingową uszkodzonego pojazdu za okres od dnia 21 listopada 2019 r. do dnia 16 grudnia 2019 r. w kwocie brutto 1076,25 zł (netto 875 zł),

- obsługę poza godzinami pracy biura w kwocie brutto 61,50 zł (netto 50 zł).

W dniu 22 stycznia 2020 r. pozwany poinformował poszkodowanego o przyznaniu mu odszkodowania za szkodę z tytułu kosztów holowania, najmu pojazdu zastępczego i parkowania uszkodzonego pojazdu. Pozwany przyznał poszkodowanemu kwotę 492 zł z tytułu holowania, 1872 zł z tytułu najmu pojazdu zastępczego, 861 zł z tytułu parkowania pojazdu. Uznano za zasadny okres najmu w wymiarze 20 dni oraz okres parkowania do dnia 11 grudnia 2019 r. Uznano stawkę dzienną za parkowanie i stawkę za holowanie. Zweryfikowano stawkę z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego, za pierwsze dwa dni uznano stawkę z faktury powoda, za pozostałe dni uznano stawkę 69 zł netto plus VAT za dobę.

Poszkodowany przechowywał uszkodzony pojazd na parkingu powódki. Pojazd został odebrany po rozliczeniu szkody jako całkowitej i po zakończeniu najmu zastępczego.

Przedmiotowy pojazd marki S. (...) nr rej. (...) został jako wrak sprzedany w dniu 18 maja 2020 r.

Na podstawie ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy poczynił następujące rozważania:

Sąd Rejonowy wskazał, że żądaniem pozwu było roszczenie z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego, kosztów parkowania uszkodzonego pojazdu oraz kosztów obsługi poza godzinami otwarcia biura. Bezsporny pomiędzy stronami był okres najmu pojazdu zastępczego i stawka dobową parkowania uszkodzonego pojazdu u powódki. Należało przyjąć również, iż poza sporem pozostawało, iż przyjęta przez powódkę stawka dobową najmu pojazdu zastępczego, jak i stawka godzinowa pracy poza godzinami otwarcia biura były stawkami rynkowymi. Pozwany kwestionował natomiast okres parkowania, zasadność przyjęcia do rozliczenia kosztów najmu pojazdu zastępczego stawki stosowanej przez powódkę oraz zasadność ponoszenia przez ubezpieczyciela kosztów obsługi poza godzinami pracy biura powódki przy wydaniu pojazdu zastępczego.

W dalszej kolejności Sąd wskazał, iż pozwany na etapie postępowania likwidacyjnego uznał swoją odpowiedzialność co do zasady zarówno za najem pojazdu zastępczego, jak i za parkowanie pojazdu uszkodzonego. W ramach swojej odpowiedzialności pozwany wypłacił tytułem najmu pojazdu zastępczego odszkodowanie w kwocie 1872,06 zł uznając 20 dni po stawce dobowej 69,00 zł brutto. Pozwany uznał również stawkę za dobę parkowania pojazdu uszkodzonego, zaś ze wskazywanego przez powódkę okresu 25 dni parkowania wraku nie uznał jedynie 5 dni parkowania. Zdaniem pozwanego, nie było zasadne parkowanie uszkodzonego pojazdu po dniu 11 grudnia 2019 r.

Sąd Rejonowy wskazał, że podziela pogląd wyrażony w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że dla ustalenia pojęcia szkody ubezpieczeniowej konieczne jest odniesienie się do odpowiednich regulacji zawartych w Kodeksie cywilnym (por. uchwała SN z 18 marca 1994 r. w sprawie III CZP 25/94, Legalis nr 28509; uchwała SN z 15 listopada 2001 r. w sprawie III CZP 68/01, Legalis nr 51112; uchwała SN z 18 maja 2004 r. w sprawie III CZP 24/04, Legalis nr 62911). Stosownie do powołanych orzeczeń nie ma różnicy w pojęciu szkody w rozumieniu przepisów prawa cywilnego i ubezpieczeniowego, gdyż w obydwu przypadkach szkoda polega na zmniejszeniu aktywów lub powstaniu pasywów w majątku osoby poszkodowanej. Przy definiowaniu pojęcia szkody obowiązuje aktualnie teoria różnicy, zgodnie z którą szkoda jest uszczerbkiem w prawnie chronionych dobrach, wyrażającym się w różnicy między stanem dóbr, jaki istniał i jaki mógłby następnie wytworzyć się w normalnej kolei rzeczy, a stanem, jaki powstał na skutek zdarzenia wywołującego zmianę w dotychczasowym stanie rzeczy, z którym to zdarzeniem ustawodawca wiąże powstanie odpowiedzialności odszkodowawczej (por. wyrok SN z 7 sierpnia 2003 r. w sprawie IV CKN 387/01, Legalis nr 61379). Do określenia zakresu odpowiedzialności ubezpieczyciela w ramach obowiązkowego ubezpieczenia OC stosować należy zatem przepisy art. 361 i 363 k.c. Artykuł 361 § 1 k.c. stanowi, że zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W tych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje

straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (art. 361 § 2 k.c.). Ocena, czy dany skutek jest normalnym następstwem określonej przyczyny winna zostać oparta na całokształcie okoliczności sprawy oraz zasadach doświadczenia życiowego i wiedzy (por. wyrok SN z 14 grudnia 2004 r. w sprawie II CK 24/04, Legalis nr 83611 i powołane tam orzecznictwo oraz Z. Radwański, Zobowiązania. Część ogólna, Wydawnictwo CH Beck, Warszawa 1999, s. 79 i n.).

Zdaniem Sądu, w sprawie nie budziła wątpliwości okoliczność, iż w związku ze zgłoszeniem szkody z dnia 20 listopada 2019 r. pozwany ubezpieczyciel w dniu 25 listopada 2020 r. poinformował o możliwości zorganizowania poszkodowanemu bezpłatnego najmu pojazdu zastępczego. Informacja w tym przedmiocie znalazła się w treści maila z 25 listopada 2019 r. przesłanego na adres e-mail powódki:serwis.ak@gmail.com zgodnie z udzielonym powódce przez poszkodowanego upoważnieniem. Do wiadomości załączono informację o akceptowanej przez pozwanego stawce najmu oraz informację, że w przypadku wynajęcia auta zastępczego przez poszkodowanego we własnym zakresie, pozwany będzie mógł zweryfikować stawkę najmu do kwoty wskazanej w wiadomości. W przypadku pojazdu segmentu C wynosiła ona 69,00 zł netto plus VAT za dobę najmu. Pozwany przedstawiła nadto umowę o współpracy w zakresie najmu pojazdów zastępczych, czym w ocenie Sądu uprawdopodobniła w wysokim stopniu, że propozycja najmu pojazdu zastępczego była z jego strony realna.

W ocenie Sądu Rejonowego, pomimo istnienia takiej możliwości, poszkodowany P. T. (1) nie skorzystał z propozycji uzyskania pojazdu zastępczego za pośrednictwem pozwanego towarzystwa ubezpieczeń, mimo iż nie wiązała się ona z obowiązkiem ponoszenia przez niego jakichkolwiek kosztów. Nie miał oczywiście takiego obowiązku. W takiej jednak sytuacji powinien był się jednak liczyć z tym, że kontynuując umowę na mniej korzystnych warunkach od proponowanych przez ubezpieczyciela, będzie zmuszony ponieść część związanych z tym kosztów. Przypomnieć przy tym należy, że - w przypadku nieskorzystania z oferty zorganizowania najmu pojazdu zastępczego przez ubezpieczyciela - strona pozwana zobowiązała się do zapłaty kwoty nie wyższej niż 69,00 zł netto (84,87 zł brutto) za dobę najmu w przypadku pojazdu zastępczego należącego do segmentu C. Zawarta przez poszkodowanego z powódką umowa najmu auta zastępczego przewidywała natomiast stawkę 172,20 zł brutto za każdą dobę najmu. Strona powodowa nie wykazała, ani nawet nie podjęła próby wykazania, czym uzasadnione było obciążenie pozwanego towarzystwa ubezpieczeń kwotą stanowiącą różnicę między powyższymi stawkami, chociaż w świetle ww. uchwały Sądu Najwyższego była do tego zobowiązana. Z oświadczenia poszkodowanego wynika, że pojazd zastępczy był wykorzystywany do dojazdów do pracy, do rodziny, a także na zakupy. Odwołując się do zasad logiki i doświadczenia życiowego nie sposób uznać, aby czynności te mogły zostać wykonane tylko przy użyciu auta udostępnionego przez powódkę, tym bardziej, że przeprowadzone postępowanie nie pozwoliło ustalić, aby poszkodowanemu zależało na wynajęciu samochodu posiadającego jakieś szczególne cechy, których pozbawiony byłby pojazd zastępczy, do którego zorganizowania zobowiązała się strona pozwana. Z załączonej do sprzeciwu od nakazu zapłaty wiadomości e-mail pozwanego z dnia 25 listopada 2019 r. wynika przy tym, że najem organizowany jest we wszystkich klasach pojazdu i na terenie całej Polski. Usługa obejmuje również obsługę klienta podstawienie i odbiór pojazdu od klienta. Pojazd udostępniany jest bez pobierania kaucji. W świetle poczynionych wyżej rozważań nie można uznać, aby warunki te nie zaspokoiły potrzeb poszkodowanego. Nie można zatem przyjąć, aby koszty najmu pojazdu zastępczego przenoszące stawkę proponowaną przez ubezpieczyciela były ekonomicznie uzasadnione. W tej sytuacji, domaganie się przez powódkę zapłaty ponad kwotę 84,87 zł brutto za każdy dzień najmu pojazdu zastępczego począwszy od dnia 26 listopada 2019 r. należało uznać za nieuprawnione. Sąd przyjął przy tym datę 26 listopada 2019 r., bowiem w dniu 25 listopada 2019 r. powódka otrzymała wiadomość o możliwości najmu pojazdu zastępczego u pozwanego z możliwością podstawienia następnego dnia.

Sąd Rejonowy podkreślił, iż nie zasługuje na uwzględnienie należało uznać argument strony powodowej, iż poszkodowany nie ma obowiązku poszukiwania podmiotu oferującego swoje usługi najtaniej, czy też skorzystania z oferty ubezpieczyciela. Na poszkodowanym ciąży bowiem obowiązek minimalizowania szkody, podkreślony w uchwale Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2017 r., a zarazem żaden przepis nie gwarantuje mu zwrotu całości kosztów najmu, niezależnie od wybranej oferty. Za uwzględnieniem w całości powództwa nie mogła również przemawiać okoliczność, że oferta powoda była konkurencyjna i korzystna dla poszkodowanego, albowiem nie sposób odmówić

tego również propozycji pozwanego, a skoro tak, to - jak była o tym mowa wyżej – P. T. (1) był zobowiązany, w ramach ciążącego na nim obowiązku minimalizowania szkody, w pierwszej kolejności skorzystać z oferty ubezpieczyciela.

W ocenie Sądu, przekazane w wiadomości mailowej informacje na temat możliwości zorganizowania pojazdu zastępczego były zarazem wystarczające do podjęcia przez poszkodowanego decyzji o skorzystaniu z propozycji ubezpieczyciela. Wobec zatem braku podstaw do nieuwzględnienia dobowej stawki czynszu najmu pojazdu zastępczego w wysokości 84,87 zł brutto - o czym była mowa wyżej - przyjąć należało, że w okresie od dnia następnego po przedstawieniu oferty najmu przez pozwanego poszkodowany mógł wynająć pojazd zastępczy u pozwanego przy wskazywanej przez pozwanego stawce.

Sąd zaznaczył, iż w fakturze z dnia 9 stycznia 2020 r. w pozycji wynajmu pojazdu zastępczego wskazano rozliczenie 20 dób, zaś jako okres rozliczenia podano daty od 21 listopada 2019 r. do 11 grudnia 2019 r.. Kalendarzowo podany okres obejmuje 21 dni, a zatem Sąd przyjął, iż powódka nie wliczyła do rozliczeń dnia 21 listopada 2019 r. i rozliczenie obejmuje okres począwszy od dnia 22 listopada 2019 r. włącznie. Skoro zatem najem u powódki obowiązywał pod dnia 22 listopada 2019 r. to do dnia 25 listopada 2019 r. włącznie (4 doby) zasadne jest rozliczenie według stawki stosowanej przez powódkę.

Sąd podkreślił, że pomiędzy stronami bezsporne było iż w pojeździe poszkodowanego doszło do tzw. szkody całkowitej oraz że pojazd po zdarzeniu z dnia 20 listopada 2019 r. nie nadawał się do dalszej eksploatacji. Parkowanie uszkodzonego pojazdu może mieć sens ekonomiczny w warunkach szkody całkowitej do czasu zagospodarowania wraku lub gdy oczekuje się na kosztorys naprawy. W niniejszej sprawie przechowanie uszkodzonego pojazdu na parkingu powódki miało miejsce do dnia 16 grudnia 2019 r. co potwierdziły zeznania poszkodowanego. Świadek zeznał nadto, że pojazd nie został naprawiony, zatem czas parkowania nie miał związku z czasem ewentualnej naprawy pojazdu, a z zagospodarowaniem wraku. Pozwany decyzją z dnia 6 grudnia 2019 r. poinformował poszkodowanego o rozliczeniu szkody całkowitej, jednakże brak jest dowodu doręczenia przedmiotowej decyzji. Należało zatem przyjąć, że przedmiotowe pismo dotarło do poszkodowanego w przeciętnym terminie ok. 5 dni. W ocenie Sądu w okolicznościach niniejszej sprawy uzasadnione jest też przyjęcie, że dalszy okres parkowania uszkodzonego pojazdu po dniu 11 grudnia 2019 r. przez poszkodowanego był uzasadniony i pozostaje w związku przyczynowym ze szkodą doznaną przez poszkodowanego, za którą odpowiedzialność cywilną ponosi strona pozwana. Przy rozliczeniu szkody jako całkowitej, przyjmuje się, że należy doliczyć okres 7 dni na zagospodarowanie wraku i możliwość odtworzenia korzystania z pojazdu. W niniejszej sprawie poszkodowany nie nabył nowego pojazdu, ani nie zdecydował się na naprawę uszkodzonego pojazdu, niemniej jednak okres pomiędzy powzięciem przez niego decyzji o rozliczeniu szkody jako całkowitej, a zabraniem uszkodzonego pojazdu z parkingu powódki wydaje się być adekwatny. Wobec powyższego Sąd uznał, że okres parkowania uszkodzonego pojazdu po dniu 11 grudnia 2019 r. jest zasadny. Stawka opłaty za parkowanie nie była przedmiotem sporu.

W odniesieniu do kosztów obsługi poza godzinami pracy biura powódki, Sąd uznał te koszty za niezasadne. Brak jest specyfikacji, co wchodzi w zakres przedmiotowej obsługi ze strony powódki, a nadto, brak jest dowodów na to, że pozwany godził się na poniesienie dodatkowych kosztów takiej obsługi. Co więcej, świadek P. T. (1) zeznał, że w nocy nie odbyły się żadne czynności związane z podpisywaniem dokumentów odnoszących się do pojazdu zastępczego, że nie było żadnej osoby w biurze powódki, zaś klucze do pojazdu zastępczego wydał mu kierowca lawety, który odholował pojazd poszkodowanego do warsztatu powódki. Zdaniem Sądu, brak jest zatem podstaw do uznania, że jakiegokolwiek czynności biurowe miały miejsce w nocy z 20 na 21 listopada 2019 r. i tym bardziej brak jest podstaw do naliczenia z tego tytułu dodatkowych kosztów.

Reasumując, Sąd za zasadny w niniejszej sprawie uznał koszt parkowania uszkodzonego pojazdu przez powódkę w pełnym wymiarze 25 dób liczonych po stawce powódki 43,05 zł brutto łącznie kwotę 1076,25 zł oraz koszt najmu pojazdu zastępczego przy stawce dobowej powódki w kwocie 172,20 zł brutto w dniach 22 do 25 listopada 2019 r. (172,20 zł x 4 doby) oraz najem pojazdu zastępczego po stawce dobowej z oferty pozwanego w kwocie 84,87 zł brutto od dnia 26 listopada 2018 r. do dnia 11 grudnia 2019 r. (16 x 84,87 zł), łącznie kwotę 2046,72 zł.

Pozwany dobrowolnie wypłacił w postępowaniu likwidacyjnym kwotę 1872,06 zł z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego i kwotę 861 zł z tytułu kosztów parkowania pojazdu uszkodzonego. Do zapłaty z ww. tytułów pozostawała zatem kwota 174,66 zł tytułem najmu pojazdu zastępczego i kwota 215,25 zł tytułem parkowania samochodu przez 5 dni.

Mając powyższe na uwadze, Sąd zasądził w pkt 1 kwotę 389,91 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 24 stycznia 2020 r. do dnia zapłaty.

Od zasądzonej kwoty uzupełniającego odszkodowania powódce należą się odsetki ustawowe za opóźnienie. Zgodnie z art. 14 ust. 1 i 2 ustawy 22.05.2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych co do zasady zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Niemniej jednak powódka wystawiła fakturę za usługę najmu i parkowania w dniu 09 stycznia 2020 r. określając termin zapłaty na dzień 23 stycznia 2020 r.. Pozwany dowiedział się o szkodzie w dniu 21 listopada 2019 r. jednak wysokość szkody z tytułu najmu i parkowania została określona dopiero w dniu 9 stycznia 2020 r., a zatem pozwany winien był zapłacić należność wynikającą z faktury (...) do dnia 23 stycznia 2020 r. Od dnia 24 stycznia 2020 r. pozwany pozostawał więc w opóźnieniu. O odsetkach ustawowych za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c.

W pkt 2 wyroku Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie jako niezasadne.

W pkt. 3 wyroku Sąd orzekł o kosztach procesu na podstawie art. 100 k.p.c. dokonując ich stosunkowego rozdzielenia odpowiednio do stopnia, w jakim każda strona przegrała proces. Zgodnie bowiem z powołanym przepisem, w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. Powódka wygrała sprawę w 11%, zaś pozwany odpowiednio w 89 % i w tym stosunku Sąd obciążył strony kosztami procesu.

Na koszty poniesione przez powódkę składają się: kwota 200 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa i kwota 900 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika procesowego reprezentującego powódkę na podstawie § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w brzmieniu obowiązującym w dniu wniesienia pozwu. Strona pozwana poniosła następujące koszty: kwotę 900 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika procesowego na podstawie § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz kwotę 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Po wzajemnej kompensacji kosztów, powódka zobowiązana jest do zapłaty na rzecz pozwanego kwoty 490 zł.

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodził się pozwany, który za pośrednictwem swojego pełnomocnika wywiódł apelację, zaskarżając wyrok w części:

- obejmującej punkt 1 – tj. co do zasądzonej kwoty 389,91 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 24 stycznia 2020 r. do dnia zapłaty;
- obejmującej punkt 3 – tj. co do stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu i zasądzenia od powódki na rzecz pozwanego kwoty 490 zł.

Zaskarżonemu orzeczeniu pozwany zarzucił naruszenie:

- art.233§1 k.p.c. poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów, dowolną, jednostronną i sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, prowadząc do błędnych wniosków polegających na przyjęciu, że:

- osoba poszkodowana została poinformowana, iż szkoda ma charakter szkody całkowitej dopiero za pośrednictwem decyzji z 11.12.2019 r., podczas gdy w dniu 29.11.2019 r. pozwany przekazał jej informację o braku ekonomicznej opłacalności naprawy pojazdu oraz wskazał na możliwość sprzedaży pojazdu za pośrednictwem aukcji online;
- zasadny pozostawał czas parkowania pojazdu uszkodzonego na parkingu powoda do dnia 16.12.2019 r., pomimo że poszkodowany dowiedział się, iż szkoda w pojeździe została zakwalifikowana jako szkoda całkowita już w dniu 29.11.2019 r., a zatem już w tej dacie obowiązany był przedsięwziąć czynności w celu sprzedaży pozostałości pojazdu;
- w sprawie doszło do skutecznego zawarcia umowy przechowania pojazdu i kolejno cesji praw z niej wynikających, podczas gdy powód nie przedłożył żadnego dowodu wskazującego na zawarcie umowy w tym zakresie, a tym bardziej potwierdzającego, iż umowa przechowania miała charakter odpłatny;
- w sprawie informacja o możliwości organizacji na rzecz osoby poszkodowanej pojazdu zastępczego za pośrednictwem pozwanego została przekazana w dniu 25.11.2019 r. za pośrednictwem wiadomości e-mail, podczas gdy poszkodowany został o tej możliwości poinformowany już podczas zgłoszenia szkody on-line na platformie pozwanego co miało miejsce 22.11.2019 r.
- art.361§1 k.c. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie i uznanie, że koszty najmu pojazdu zastępczego, które poszkodowany zobowiązał się pokryć w okresie pierwszych 4 dni najmu pojazdu zastępczego po stawce czynszu najmu powoda stanowią normalne następstwo szkody, podczas gdy poszkodowany pomimo otrzymania propozycji pozwanego w dniu 22.11.2019 r. w sprawie możliwości organizacji na jego rzecz pojazdu zastępczego i wskazania wysokości akceptowalnych stawek najmu w przyp. najmu z rynku nie zdecydował się na podmiannę pojazdu w wypożyczalni współpracującej z pozwanym,
- koszty parkowania, które poszkodowany miał ponieść do dnia 16.12.2019 r. stanowią normalne następstwo szkody, jako poniesione w okresie niezbędnym na zagospodarowanie pozostałości uszkodzonego pojazdu podczas gdy poszkodowany nie zdecydował się na rozwiązanie polegające na sprzedaży wraku i zakupie w jego miejsce pojazdu nowego, a data wydania decyzji nie miała dla niego żadnego znaczenia.
- art.362§1 k.c. i art. 826§1 k.c. poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie iż:
 - zachowanie poszkodowanego P. T. (1) polegające na całkowitym braku zainteresowania przez niego procesem likwidacji szkody, w tym akceptowanymi przez pozwanego stawkami za najem pojazdu zastępczego oraz możliwości organizacji bezgotówkowego najmu pojazdu zastępczego nie stanowi przyczynienia się do zwiększenia rozmiaru szkody,
 - poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie polegające na przyjęciu, że normalnym następstwem kolizji z dnia 20.11.2019 r. było przechowanie pojazdu w warsztacie powoda, podczas gdy poszkodowany dysponował miejscem, gdzie pojazd mógł być przechowywany i gdzie został przewieziony po wypłacie odszkodowania za szkodę całkowitą w pojeździe i gdzie też był przechowywany przez kolejne 1,5 roku.

Mając na względzie powyższe, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie stosownie do takiego rozstrzygnięcia kosztów postępowania od powoda na rzecz pozwanego oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o oddalenie apelacji pozwanego w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego była bezzasadna.

Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny, co pozwala Sądowi Okręgowemu uznać go za własny na podstawie art. 382 kpc. Na aprobatę zasługują także rozważania prawne poczynione przez ten Sąd na kanwie dokonanych ustaleń.

Pierwszy zarzut, jaki podnosił skarżący dotyczył przyjęcia przez Sąd I instancji, że poszkodowany został poinformowany o szkodzie całkowitej za pośrednictwem decyzji z dnia 11.12.2019 r., a zdaniem pozwanego informację o braku ekonomicznej opłacalności naprawy pojazdu i możliwości sprzedaży pojazdu za pośrednictwem aukcji online pozwany przekazał poszkodowanemu w dniu 29.11.2019 r.

Jak wynika z dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy i aktach szkody, w dniu 29.11.2019 r. pozwany poinformował poszkodowanego na adres e-mailowy powoda (k.47), że decyzja o wypłacie odszkodowania nie została podjęta i wskazał, że przewidywany koszt naprawy samochodu przekroczy jego wartość rynkową z dnia zdarzenia i naprawa jest nieopłacalna. Natomiast dopiero decyzją z dnia 06.12.2019 r. pozwany poinformował poszkodowanego o przyznaniu mu odszkodowania w wysokości 11.100 zł brutto oraz o rozliczeniu szkody jako całkowitej.

Informacja o sposobie rozliczenia szkody przesłana poszkodowanemu przez pozwanego w dniu 29.11.2019 r. nie jest wiążąca. Ubezpieczyciel nie uznaje jeszcze na tym etapie swojej odpowiedzialności za szkodę, a poszkodowany nie może mieć pewności, czy nie odmówi jej przyjęcia lub nie rozliczy jej w inny sposób. Nie można oczekiwać od poszkodowanego, że sprzeda pozostałości zanim upewni się, czy otrzyma odszkodowanie od podmiotu likwidującego szkodę. Dopiero ostateczna decyzja ubezpieczyciela przesądza o przyjęciu odpowiedzialności w danej sprawie i stanowi podstawę do podjęcia działań zmierzających do zagospodarowania pozostałości. Słusznie przy tym, Sąd I instancji przyjął, iż brak jest dowodu doręczenia decyzji z dnia 06.12.2019 r. o rozliczeniu szkody jako całkowitej. Należało zatem przyjąć, że przedmiotowe pismo dotarło do poszkodowanego w przeciętnym terminie ok. 5 dni. Sąd Odwoławczy podziela również stanowisko Sądu Rejonowego, iż dalszy okres parkowania uszkodzonego pojazdu po dniu 11 grudnia 2019 r. przez poszkodowanego był uzasadniony i pozostaje w związku przyczynowym ze szkodą doznaną przez poszkodowanego, za którą odpowiedzialność cywilną ponosi strona pozwana. Przy rozliczeniu szkody jako całkowitej, przyjmuje się, że należy doliczyć odpowiedni okres na zagospodarowanie pozostałości. W niniejszej sprawie poszkodowany nie nabył nowego pojazdu, ani nie zdecydował się na naprawę uszkodzonego pojazdu, niemniej jednak okres pomiędzy powzięciem przez niego decyzji o rozliczeniu szkody jako całkowitej, a zabranieniem uszkodzonego pojazdu z parkingu powódki wydaje się być adekwatny. Z zeznań poszkodowanego wynika, iż podjął działania celem znalezienia miejsca na przechowanie pojazdu po otrzymaniu decyzji o przyznaniu odszkodowania z tytułu szkody całkowitej i tym samym przyjęciu odpowiedzialności przez pozwanego. Poszkodowany co prawda ostatecznie oddał pojazd na przechowanie swojemu znajomemu, jednak poszkodowany nie miał obowiązku przechowywać pozostałości we własnym zakresie w toku postępowania likwidacyjnego i w okresie późniejszym odpowiednim na zagospodarowanie uszkodzonego pojazdu, nawet jeżeli dysponowałby taką możliwością dzięki uprzejmości znajomego.

Niezależnie od tego, decyzja o wypłacie odszkodowania z tytułu szkody całkowitej została wydana w dniu 6 grudnia 2019 r. W tym dniu poszkodowany nie otrzymał jednak środków pieniężnych z tytułu poniesionej szkody. Nie sposób zatem uznać, by okres przechowywania wraku przez poszkodowanego został bezpodstawnie przedłużony lub by doszło do nadużycia w tym zakresie. Tak samo należy ocenić koszty parkowania, które poniósł poszkodowany.

Wobec powyższego należało uznać, że okres parkowania uszkodzonego pojazdu po dniu 11 grudnia 2019 r. był uzasadniony a zarzut apelującego bezpodstawny.

Nietrafny był zarzut skarżącego, kwestionujący zawarcie umowy przechowania i jej charakter odpłatny oraz cesję praw z tej umowy.

Pozwany faktów tych nie kwestionował w postępowaniu przed Sądem I instancji, więc zarzut ten jest spóźniony w świetle art. 381 kpc.

Niezależnie od tego, wyjaśnić należy, że umowa przechowania nie musi przybrać formy pisemnej. Fakt przechowania nie budził wątpliwości, w aktach szkody znajduje się oświadczenia pozwanego z dnia 21.11.2019 r. z którego wynika, iż zlecił powodowi wykonanie usługi parkowania oraz zaakceptował stawkę za tę usługę, a wykonanie usługi zostało nadto potwierdzone wystawieniem faktury VAT. Odpłatność takiej umowy jest zasadą (art. 836 kc.).

Z treści §2 i 3 umowy cesji z 21.11.2019 r. (k.21) wynika wprost, że jej przedmiotem są :wszelkie roszczenia przysługujące Cedentowi (poszkodowani P. i A. T.), a w szczególności roszczenia z tytułu kosztów holowania i parkowania uszkodzonego pojazdu, kosztów pojazdu zastępczego...” oraz że „Cedent przelał na Cesjonariusza (powoda R. K. prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą PHU (...)) wierzytelność celem zabezpieczenia jego roszczeń o zapłatę z tytułu naprawy pojazdu oraz innych roszczeń przysługujących mu wobec cedenta, a w szczególności roszczeń z tytułu holowania i parkowania uszkodzonego pojazdu, kosztów najmu pojazdu zastępczego”. Kauzę (causa solvendi) przedmiotowej umowy cesji wierzytelności stanowił dług poszkodowanym wobec powódki z tytułu świadczonych usług: przechowania, najmu pojazdu zastępczego, holowania, a zatem powódka skutecznie nabyła wierzytelność dochodzoną niniejszym pozwem i posiada legitymację procesową do wytoczenia powództwa.

Chybiony okazał się także zarzut podnoszony przez apelującego oparty na założeniu, że informacja o możliwości organizacji na rzecz poszkodowanego pojazdu zastępczego została mu przekazana już w dniu 22.11.2019 r. podczas zgłoszenia szkody on-line na platformie pozwanego, a nie jak przyjął Sąd I instancji w dniu 25.11.2019 r.

W wydruku danych przekazanych w formularzu kontaktowym udostępnionych na platformie pozwanego w dniu 22.11.2019 r. zawarto jedynie informację, iż w razie wynajęcia przez poszkodowanego pojazdu we własnym zakresie, wynajmowany pojazd nie powinien być z segmentu wyższego niż pojazd uszkodzony, a kwota wynajmu nie powinna przekraczać wartości podanej w tabeli. Pozwany zastrzegł sobie prawo zweryfikowania kosztów wynajmowanego pojazdu. Natomiast dopiero w wiadomości e-mail z dnia 25.11.2019 r. pozwany ubezpieczyciel poinformował o możliwości zorganizowania poszkodowanemu bezpłatnego najmu pojazdu zastępczego. Informacja w tym przedmiocie znalazła się w treści maila z 25 listopada 2019 r. przesłanego na adres e-mail powódki:serwis.ak@gmail.com zgodnie z udzielonym powódce przez poszkodowanego upoważnieniem. Jednocześnie wskazano, że w przypadku skorzystania przez poszkodowanego z oferty najmu pojazdu spoza sieci wypożyczalni pozwanego, wiąże się z ryzykiem weryfikacji stawki oraz okresu najmu pojazdu w związku z obowiązkiem minimalizacji szkody maksymalnie do 69 zł netto za dobę najmu.

Wobec powyższego, za ofertę, czy też propozycję najmu pojazdu nie można uznać informacji o wysokości akceptowanej przez pozwanego stawki najmu pojazdu zastępczego zawartej w druku zgłoszenia szkody. Nie zawierał on bowiem informacji o tym, że ubezpieczyciel jest gotów zorganizować pojazd zastępczy dla poszkodowanego. Nie było także informacji, w jaki sposób usługa ta jest realizowana oraz na jakich zasadach. Sąd I instancji prawidłowo więc uznał, iż wiadomość ubezpieczyciela o możliwym najmie pojazdu zastępczego za jego pośrednictwem, zostały przekazane poszkodowanemu w wiadomości z dnia 25.11.2019 r. Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, że w okresie od dnia następnego po przestawieniu oferty najmu przez pozwanego poszkodowany mógł wynająć pojazd zastępczy u pozwanego przy wskazywanej przez pozwanego stawce i stawkę taką zastosował w stosunku do poszkodowanego po tej dacie.

Wobec przedstawionych wyżej okoliczności, należało na podstawie art. 385 kpc. oddalić apelację.

Koszty procesu w instancji odwoławczej obciążają pozwanego jako przegrywającego ten etap postępowania na podstawie art. 98 § 1 kpc. Na koszty powoda złożyło się wynagrodzenie jego pełnomocnika w kwocie 120 zł ustalone na podstawie § 2 pkt 1 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r.

Ryszard Małecki